

Spolek přátel Národního divadla Brno

www.spndb.cz

Vážení a milí přátelé – opery, baletu a činohry.

„Přilétlo jaro zdaleka...“, jak praví básník. Určitě jste všichni s radostí přivítali jeho příchod. Tuto kouzelnou část roku si většina z nás spojuje s hřejivými doteky slunce, které nás nabíjejí potřebnou životní energií. Příroda začíná zářit barvami prvních jarních květin. Žádné jiné období roku většinu lidí nedokáže naladit tak pozitivně, jako právě jaro. Měli bychom ho vítat slavnostně. Takovým svátkem může být vystoupení studentů **Taneční konzervatoře Brno**. Přijdou pro Vás tento svátek vytvořit

16. dubna 2019 v 17 hod. v divadelním sále Reduty.

Nezapomeňte jim přijít zatleskat. Účinkující i jejich pedagogové si to jistě zaslouží.

Poslední spolkové setkání v této sezoně se bude konat 16. května 2019 v 17 hod. v Redutě. Setkáme se s novým šéfem činohry NdB p. Milanem Šotkem a podvečer doplní svým zpěvem studenti JAMU.

Zprávy výboru:

Vzhledem ke státnímu svátku (1. květen) nebude tentokrát výborová schůze první středu v měsíci.

Důležité – termíny vybírání členských příspěvků:

Úterý 14. 5. 2019 od 14,00 do 17,30 hod.

Středa 15. 5. 2019 od 14,00 do 18,00 hod.

Čtvrtek 16. 5. 2019 od 14,00 do 16,30 hod. (Od 17,00 hod. spolková akce)

Přijďte, prosím, splnit jedinou členskou povinnost. Snažte se nekomplikovat situaci výboru a také sobě. Kromě výše uvedených termínů vyhlásí výbor ještě další termín v měsíci červnu, o kterém budou členové samozřejmě včas informováni. Stávající členové, kteří ve vyhlášených termínech neuhradí členský příspěvek, budou ke konci sezony vyřazeni a budou muset, pokud chtějí pokračovat v členství, vyplnit po prázdninách novou přihlášku. S ohledem na předpisy o ochraně osobních údajů nemůžeme, bohužel, postupovat jinak. Děkujeme za pochopení.

Naši jubilanti v dubnu 2019 (kulaté a půlkulaté narozeniny v pořadí dle členských čísel)

Pokorná Magda
Mathesyánova Nara
Prudilová Kateřina

Dezortová Dana
Nohelová Lenka

Horák Martin
Koudelková Vlasta
Procházková Jana

Vážení jubilanti, členové výboru SPNdB Vám k narozeninám přejí spoustu krásných dní, dobrých přátel, hodně lásky. Vychutnejte si ve zdraví každý okamžik, který život přináší.

Dubnová premiéra v činohře:

☞ Činohra Národního divadla Brno uvede dne 12. dubna 2019 v Mahenově divadle v české premiéře inscenaci s názvem *Hledání ztraceného času* podle slavného, i když nikdy nedokončeného románu geniálního francouzského spisovatele a hypochondra Marcela Prousta. Autor se v něm pokusil zobrazit proměny francouzské společnosti na přelomu 19. a 20. století i její životní styl, pořídit velkolepou literární momentku jedné epochy složenou z množství každodenních příběhů těch, kdo ji žili a často bezděky tvořili. Hledání ztraceného času – to je 7 svazků poeticky přesných záznamů, 4 215 marných a nekonečně krásných pokusů o zachycení uplývajícího času, více než 300 různých postav, které nás dodnes oslovují a vzrušují. Kniha o čase, při jejímž čtení na čas zapomenete. Dílo, které se nedá převést na jeviště. Anebo...? V Mahenově divadle se o to pokusí básnivý režisér J. A. Pitínský. Opře se přitom nejen o Proustův román, ale také o jeho okouzující adaptaci, kterou pro londýnské Royal National Theatre v roce 2000 vytvořili dramatik a nositel Nobelovy ceny za literaturu Harold Pinter a režisérka Di Trevis.

Divadelní jubilea, vzpomínky – duben

☞ 1. 4. 1929 se v Brně narodil francouzský spisovatel českého původu Milan Kundera. Ve Francii žije od roku 1975. Své texty psal nejdříve česky, později francouzsky. V roce 1979 byl zbaven československého státního občanství a jeho dílo bylo v Československu až do sametové revoluce zakázáno.

☞ 3. 4. 1904 se narodila sopranistka Marie Budíková – Jeremiášová (†15. 7. 1984). Profesionální dráhu zahájila v Plzni (Kuchtík, Zerlina, Oktavián, Elsa). Od r. 1933 působila v pražském ND. Dívčím rolím vdechla osobité kouzlo (Katuška, Bětuška, Blaženka, Micaela). Její vroucí hlas byl schopen mladodramatické síly (Rusalka, Jenůfa, Vendulka, Nedda, Tařána, Jessika...). Pro svůj mimořádně kultivovaný hlas, hudebnost a intonační čistotu byla vyhledávaná na koncertních pódii. Její umění je zachyceno na rozhlasových a gramofonových snímcích. Věnovala se i pedagogické činnosti na konzervatoři a AMU.

☞ 6. 4. 1896 se narodil dirigent Bohumír Brzobohatý (†24. 11. 1949). Absolvent vídeňské konzervatoře působil u řady německých divadel, kde byl úspěšný především jako dirigent Wagnerových oper. Od r. 1911 byl angažován v pražském ND, kde patřil k oblíbeným a spolehlivým umělcům.

☞ 9. 4. 1984 se narodila Andrea Smejkalová, první sólistka Baletu NdB. Velké role v klasických baletech (Labutí jezero, Spící krasavice, Giselle...) prověřily techniku i schopnost interpretace této křehké tanečnice, která klasickou techniku vnímá jako nejkrásnější a nejnáročnější. Manželem tanečnice je Ivan Popov, také sólista Baletu NdB.

☞ 11. 4. 1964 zemřel tenorista Gustav Talman (*11. 7. 1899). Zpěv studoval v Praze a Lipsku. Uměleckou dráhu začal v Ostravě. Po dvou sezonách přešel do Brna, kde zpíval až do r. 1958. Vyznačoval se velkou muzikálností, vynikající pamětí, měl elegantní jevištní zjev. Výrazně se uplatnil v Janáckových operách (Laca, Števa, Boris, Tichon i barytonový Harašta). Byl vysoce hodnocen za svého Lohengrina, Kalafa, Dalibora, Waltera Stolzinga..., cenným výkonem byla trojrole ve *Výletech pana Broučka*.

14. 4. 1919 se narodil basista Karel Berman (†11. 8. 1995). V l. 1946 – 48 se stal sólistou a dirigentem opavské opery. Pět let byl angažován v Plzni, poté v pražském ND. Z rolí: Paloucký, Kecal, Bonifác, Purkrabí, Vodník, Revírník, Filip II., Mefisto, Boris Godunov, Jindřich Ptáčník, Don Pasquale, Leporello... Hostoval v řadě států včetně Japonska a USA. Z jeho režii: *Madame Butterfly* (ND 1955), *Bohéma* (ND 1958), *Hubička* (Plzeň 1953). Byl také pěveckým pedagogem, překladatelem operních libret a operním libretistou. Jeho interpretační umění je zaznamenáno v řadě rozhlasových i gramofonových nahrávek.

17. 4. 1999 zemřel basista Karel Průša (*5. 1. 1931). První angažmá – Ostrava, kde si vytvořil rozsáhlý basový repertoár (Paloucký, Marbuel, Filip II., Basilio, Leporello, Hans Sachs...). V r. 1978 se stal sólistou pražského ND (do r. 1992). Měl zvučný hlas s velkým rozsahem. Intenzivně se věnoval i koncertní činnosti. Má bohatou diskografii a řadu nahrávek v rozhlase i televizi. Od r. 1990 působil jako pedagog AMU.

18. 4. 1899 se narodil dirigent a operní dramaturg, jedna z největších osobností českého operního dirigentství Zdeněk Chalabala (†4. 3. 1962). Byl vynikajícím znalcem zpěvu a jeho neúnavná práce s pěvci byla neocenitelná, podobně jako jeho pověstná péče o přesnou artikulaci. Absolvent brněnské konzervatoře, posluchač L. Janáčka na jeho mistrovské škole, 1925 – 36 kapelník a dramaturg ND v Brně, 1936 – 45 dirigent a dramaturg pražského ND, 1945 – 47 šéf opery v Ostravě, 1947 – 49 dirigent ND Praha, 1949 – 51 šéf opery a dramaturg v Brně, 1951 – 53 šéf opery a dramaturg v Bratislavě, 1953 – 56 v ND Praha, 1956 – 59 dirigent Velkého divadla v Moskvě, 1959 – 62 opět v ND Praha.

19. 4. 1944 se narodila režisérka Eva Tálská, nositelka Ceny města Brna za rok 2007.

20. 4. 1834 se narodila sopranistka Emilie Miková – Bennewitzová (†25. 12. 1906). Uměleckou kariéru začala u německých divadel v Olomouci a Brně (1855 – 57), 1858 – 71 byla členkou Prozatímního divadla. Nikdy se nenaučila dobře česky. Disponovala pozoruhodně velkým hlasem, zpívala role sopránové i altové. Z rolí: Orfeus, Donna Elvíra, Leonora v *Trubadúrovi*, Alžběta v *Tannhäuserovi*... Byla první Miladou v *Daliborovi*.

24. 4. 1887 se v Praze narodil český herec Jiří Steimar. Jeho umění se vyznačovalo perfektní výslovností, technickou vyspělostí s úspornou mimikou a širokým rejstříkem charakterů, do nichž se uměl mistrovsky přetělit. Steimar spolupracoval s rozhlasem a hrál v řadě filmů. Jeho první manželkou byla herečka Anna Steimarová, dcera slavného plzeňského herce Vendelína Budila, herci byli nebo jsou i dcera Jiřina Steimarová, vnuci Jiří Kodet a Evelýna Steimarová a pravnučky Barbora Kodetová, Anna Polívková a Vendula Prager – Rytířová.

26. 4. 1934 zemřel libretista Václav Beneš – Šumavský (*16. 2. 1850). Byl všestranný literát. Působil především v Praze. Napsal libreto k opeře A. Dvořáka *Vanda*.

28. 4. 1954 se narodil basista a režisér Luděk Golat. Sólistickou dráhu zahájil v r. 1979 u hradecké opery. Po působení v AUS VN a na AMU (umělecký aspirant) nastoupil jako sólista do ostravské opery, kde působil do r. 1990. Současně byl sólistou Komorní opery Praha, učil na konzervatoři a JAMU. V l. 1991 – 92 byl pomocným režisérem ND Praha, od r. 1992 šéfem ostravské opery, r. 1998 pověřen funkcí ředitele ND moravskoslezského. Z rolí: Masetto, Timur, Purkrabí, Bonifác... Z režijních prací v cizině: *Kouzelná flétna* (Ankara), *Sedlák kavalír* a *Komedianti* (Florida 1998).

28. 4. 1994 zemřela sopranistka Hana Svobodová – Janků (*25. 10. 1940). Nejdříve byla angažována ve sboru brněnské opery, ale brzy začala být obsazována do rolí zprvu českého repertoáru (Blaženka, Jitka, Hedvika, Krasava, Mařenka, Rusalka, Julie, Kateřina), později do světového (Donna Anna, Hraběnka, Leonora, Desdemona, Markétka, Elsa, Tosca a Turandot, kterou zpívala v r. 1968 i v milánské La Scale). Její kariéra na českých jevištích vyvrcholila r. 1968 Libuší. V r. 1970 emigrovala a skvěle se uplatňovala na nejpřednějších světových scénách.

☞ 29. 4. 1904 se narodila sopranistka Ota Horáková (†10. 3. 1969). Zpěv studovala soukromě. Do prvního angažmá nastoupila v Plzni (Hančí, Barče, Mařenka). V r. 1928 byla angažována do pražského ND a stala se přední představitelkou mladodramatického oboru nejen díky působivému hlasu, ale i fyzickému půvabu a temperamentu. Z dalších rolí: Vendulka, Jenůfa, Julietta, Mignon, Micaela... Hostovala v Amsterdamu, Barceloně... Konec její kariéry byl tragický – musela podstoupit operaci hlasivek, ale ani po lékařském zákroku r. 1941 už zpívat nemohla.

Osobnosti světové hudby

♫ 1. 4. 1869 zemřel rakouský klavírista Alexander Dreyschock (*16. 10. 1818). Žák V. J. Tomáška vyrostl v klavíristu evropské pověsti. Po letech koncertních cest se stal r. 1862 profesorem petrohradské konzervatoře a r. 1865 dvorním carským pianistou. O tři roky později odešel ze zdravotních důvodů do Itálie. Několikrát koncertoval v Praze a r. 1856 doporučil B. Smetanu za ředitele hudební společnosti v Göteborgu. Jeho bratr Raimund (1824 – 69), žák pražské konzervatoře, působil jako houslista v Lipsku a zajistil tam studia svému synovci Zdeňku Fibichovi.

♫ 8. 4. 1929 se narodil rakouský basbarytonista Walter Berry. Odchovanec vídeňské hudební akademie byl od r. 1949 členem Vídeňské státní opery. Vynikal zvláště v mozartovských a straussovských rolích. Hostoval na předních operních scénách, koncertoval i v Československu.

♫ 9. 4. 1909 se narodil ruský skladatel Ivan Ivanovič Dzeržinskij (†18. 1. 1978). Studoval v Moskvě a Leningradě. V letech 1936 – 48 pracoval ve Svazu sovětských skladatelů. Jeho první opera *Tichý Don* sehrála významnou úlohu v rozvoji tzv. „sovětské opery“. Autor v ní vytvořil typ písňové opery, kterému zůstal – přes slábnoucí ohlas – věren i v dalších dílech (*Bouře, Daleko od Moskvy, Grigorij Melechov, Osud člověka...*).

♫ 10. 4. 1864 se narodil německý skladatel a klavírista Eugen d' Albert (†3. 3. 1932). Studoval v Londýně, Vídni, Výmaru (F. Liszt). V instrumentální tvorbě byl tradicionalistou, v operní tvorbě nepodlehł dobově běžnému wagnerovskému epigonství a přiklonil se k novým tendencím italského verismu. Z asi 20. oper je nejdůležitější *Nížina* (světová premiéra v pražském německém divadle 1903) a *Mrtvé oči* (1916).

♫ 13. 4. 1934 se narodil německý skladatel Siegfried Matthus. Studoval v Berlíně. Zprvu často zpracovával politické náměty (kantáta *Manifest...*). V r. 1964 byl povolán W. Felsensteinem do funkce dramaturga Komické opery. V témže roce byla provedena jeho první opera *Španělské ctnosti*. Následoval *Poslední výstřel* a komická kriminální opera podle anglické detektivky *Manželství je riziko*, v níž autor ponechává značnou roli mluvenému slovu. Menší ohlas měla lyricky laděná *Omphale*. Řadu orchestrálních děl napsal na objednávku Drážďanské filharmonie. Patřil k prvním autorům elektronické hudby.

♫ 18. 4. 1819 se narodil rakouský skladatel Franz von Suppé (†21. 5. 1895). Jeho nadání pro operní divadlo odhalil český ředitel Josefského divadla ve Vídni F. Pokorný, který měl v nájmu i divadla v Bratislavě a v Badenu. Suppé se stal jejich kapelníkem. V r. 1841 debutoval jako skladatel. V jeho dílech se prolínal vídeňský sentiment s italskou vervou. Z díla: *Básník a sedlák, Krásná Galatea, Lehká kavalerie, Boccaccio*, v němž se nejvíce přiblížil skutečné opeře...

♫ 20. 4. 1869 zemřel německý skladatel, dirigent a pěvec Johann Karl Gottfried Loewe (*30. 11. 1796). Působil 46 let jako varhaník a kapelník ve Štětíně. Stal se populární svými písňovými koncerty. Třebaže napsal i opery a oratoria, trvalý umělecký význam má jen jeho písňová tvorba, zvláště jeho balady. Dovedl dát skladbám dramatické napětí, prudké dějové zvraty, partie lyrické i epické.

Co chybělo v minulých Zpravodajích

✂ Francouzský skladatel a pianista Michael Legrand zemřel 26. 1. 2019 ve věku 86 let (*24. 2. 1932). Začal původně jako jazzový pianista, ale posléze začal skládat vlastní hudbu, hlavně k filmům. Objevil ho brzy Hollywood. Ve Francii doprovodil hudbou i nové díly *Tří mušketýrů* z 80. let 20. století. Získal mnohá ocenění včetně hudebních Oscarů a Grammy. Zemřel několik měsíců před svou plánovanou návštěvou Prahy, kam měl poprvé přijet zahrát a dirigoval Český národní symfonický orchestr 25. 6. 2019 ve Smetanově síni na letošním ročníku Prague Proms.

✂ 6. 3. 1889 se narodil Eduard Kohout (†25. 10. 1976). Po hereckých zkušenostech u divadelních společností, přes působení v plzeňském či vinohradském divadle přišel do ND Praha. V angažmá byl v l. 1916 – 1960. Patřil mezi průkopníky českého filmového herectví. Z rolí: Hamlet, Oidipus, Gajev (Višňový sad)...

✂ František Adolf Šubert (27. 3. 1849 – 8. 9. 1915), v povědomí národa zůstává jako první skutečný ředitel pražského ND (r.1883 převzal funkci po J. N. Maýrovi a setrval v ní 17 let). Popsal podrobně historii stavby ND, budovu i uměleckou činnost ND. Za jeho éry měla v ND premiéru všechna klíčová dramata českého realizmu, formovaly se základy realistického herectví a režie, operní dramaturgie objevila italský verismus, konstituoval se baletní soubor, který byl schopen nejenom vypomáhat v opeře, ale nastudovat i samostatné baletní večery. Podařilo se mu z ND vytvořit v zahraničí velmi uznávanou kulturní instituci.

✂ 14. 3. 2019 zemřel divadelní, televizní a filmový herec Stanislav Zindulka (*5. 5. 1932). Brněnské publikum si může pamatovat jeho dvacetileté působení v divadle Bratří Mrštíků (dnes Městské divadlo Brno).

Z domova.

🏠 Souborem Janáčkovy opery NdB za dobu jeho existence prošla řada vynikajících sólistů. Jedním z nich byl i tenorista Jaroslav Jaroš (1902 – 1968), který zde působil téměř třicet let a na operním jevišti Mahenova divadla ztvárnil velkou řadu postav (Jeník, Šťáhlav, Alfréd, Turiddu...). V r. 2018 obdržel Jaroslav Jaroš in memoriam Cenu města Brna.

🏠 Mezinárodní den tance – **Open Class – 29. dubna 2019 v 16 hod.** Tento svátek můžete přijít oslavit před již opravené Janáčkovy divadlo. Můžete prožít klasický baletní trénink spolu s profesionály. Nebude chybět ani krátký program pro ty, kdo chtějí slavit pouze pasivně. Vystoupí v něm, kromě členů Baletu NdB, také posluchači Taneční konzervatoře Brno a Baletní školy I. V. Psoty. Večer oslavy završí slavnostní představení Prokofjevova baletu *Romeo a Julie*.

🏠 Výstavba nového kulturního stánku v Brně – Janáčkova kulturního centra – se možná přiblížila. Autoři vítězného návrhu z r. 2004 se rozhodli stáhnout žalobu na město, které minulý rok nakonec vybralo na základě dalšího výběrového řízení jiný návrh (rozšiřoval kapacitu o 400 míst, což by stávající statika nezvládla, 200 parkovacích míst v již zbudovaných garážích by nestačilo, návrh překračoval pozemky města a zasahoval do pozemků hotelu International, měnil vnější vzhled budovy...). Není reálné, že by se letos mohlo začít se stavbou (dopracovává se dokumentace ke stavebnímu povolení).

🏠 **5. a 6. dubna 2019 se uskuteční v Divadle Reduta premiéra projektu *Choreografický ateliér*.** Tanečníci – tvůrci z řad členů Baletu NdB budou mít možnost představit své taneční miniatury. Tato příležitost je pro ně velkou výzvou – čekají na podporu vás – diváků. Uvidíte díla nastupující generace choreografů.

Sezona 2019/2020 v Národním divadle Brno

To nejdůležitější, co na své cestě životem hledáme, můžeme najít jen v sobě samých – lásku, soucit, odpuštění... Jsme toho schopni, nebo ne? O tom budou opery nadcházející sezony. O hledání dokonalé lásky, ztraceného mládí, vlastního svědomí, lidskosti...

Opera: 20. 9. 2019: Jacques Offenbach: *Hoffmannovy povídky*
 29. 11. 2019: Richard Strauss: *Růžový kavalír*
 7. 2. 2020: Marko Ivanović: *Monument*
 9. 4. 2020: Bohuslav Martinů: *Řecké pašije*
 12. 6. 2020: Evžen Zámečník: *Ferda Mravenec*

Balet: 18. 10. 2019: Ludwig Minkus: *Bajadéra*
 6. 3. 2020: Franz Schubert: *Dáma s kaméliemi*
 15. 5. 2020: Radiohead: *Radioand Juliet*

Sezona 2019/20 bude jubilejní 100. sezona souboru Baletu NdB. Sto let, která obsahují slavné periody souboru i výkony a tvorbu mimořádných uměleckých osobností.

Činohra: 4. 10. 2019: Carlo Goldoni: *Mirandolina*
 11. 11. 2019: Dong Wright: *Pera markýze de Sade*
 8. 12. 2019: Marius von Mayenburg: *Mars*
 13. 12. 2019: Alois Jirásek: *Lucerna*
 14. 2. 2020: Tracy Letts: *Protokol*
 28. 2. 2020: Karel Steigerwald: *Dobové tance*
 17. 4. 2020: Martin Mc Donagh: *Velmi, velmi, velmi temný příběh*
 30. 4. 2020: Ferenc Molnár: *Liliom*
 5. 6. 2020: Roland Schimmelpfennig: *Idomeneus*
 19. 6. 2020: Eugène Labiche: *Slaměný klobouk*.

Opera na Špilberku:

Z opery pod širým nebem se mohou brněnští diváci těšit již několik sezon, kdy se soubor opery NdB vydává na vnitřní nádvoří barokní pevnosti Špilberk, kde pro romantickou atmosféru a vynikající akustiku je ideální prostředí pro operní představení.

23. 5. 2019, 20 hod.: G. Verdi – *Nabucco* (Nabucco – španělský barytonista Louise Cansino, Abigail – sopranistka Anda – Louise Bogza).

28. 5. 2019, 20 hod.: G. Verdi – *La traviata* (Violetta – Veronika Holbová, Alfréd – Peter Berger, otec Germont – Svatopluk Sem).

30. 5. 2019, 20 hod.: G. Donizetti – *Nápoj lásky* (Nemorino – Ondřej Koplík, Adina – Andrea Široká, Belcore – Igor Loškár, dr. Dulcamara – Jiří Sulženko).

4. 7. 2019, 20 hod.: O. Nedbal – *Polská krev* (Helena – Andrea Šíroká, hrabě Baranský – Ondřej Koplík).

6. 7. 2019, 20 hod.: G. Puccini – *Tosca* (Tosca – Maida Hundeling, Cavaradossi – Luciano Mastro, Scarpia – Jiří Sulženko)

► *Festival Janáček Brno* slaví další mezinárodní úspěch. Velmi kladné přijetí programu diváky doprovodily i pozitivní ohlasy odborné veřejnosti. *Festival Janáček Brno 2018* je nominován na prestižní cenu *The International Opera Awards*. Výsledek bude znám 29. dubna 2019

► Norský divadelní režisér Per Boye Hansen, který bude od 1. 8. 2019 uměleckým ředitelem Opery ND Praha, chce posílit mezinárodní postavení Opery ND, oživit historii české opery, zvýšit počet nových produkcí a jasně profilovat umělecké soubory Opery ND a Státní opery. Hansenův tým, do kterého patří německý dirigent a budoucí hudební ředitel Státní opery Karl-Heinz Steffens, se soustředí na znovuootevření historické budovy SO po její generální rekonstrukci. Divákům se SO poprvé představí slavnostním operním *Gala* 5. ledna 2020, přesně 132 let od prvního otevření v r. 1888. První novou produkcí nového týmu ve SO budou v listopadu 2020 *Mistři pěvci norimberští*. Právě tato opera Richarda Wagnera byla poprvé uvedena v historické budově SO v r. 1888. V roli Hanse Sachse vystoupí švédský pěvec John Lundgren. Režie se ujme Keith Warner, dirigentské taktovky K. H. Steffens.

► Mozart a ti druzí. W. A. Mozart se vrací do Prahy – a to osobně. Na místě Mistrovi nejzasvěcenějším, ve Stavovském divadle, se nebudou hrát jen slavné Mozartovy opery a pořádat mozartovské koncerty. ND Praha uvádí v českých premiérách dvě podivuhodné opery, které představují samotného Mozarta jako člověka v málo známých, ba zcela nečekaných souvislostech. Michael Nyman: *Dopisy, hádanky a rozkazy*; Steven Stucky: *Klasika*. Premiéra 4. a 7. dubna 2019 ve Stavovském divadle. Dirigent David Švec, režie a video Alice Nellis.

► V pražské Galerii Leica bylo 23. 1. 2019 uvedeno nové album Supraphonu s tvorbou Bohuslava Martinů. Pod názvem „*Písně*“ jsou na něm čtyři skladatelovy cykly s lidovými písněmi: *Písničky na jednu a dvě stránky*, *Nový špalíček* a *Nové slovenské písně*. Z účinkujících interpretů byli přítomni sopranistka Martina Janková a klavírista Ivo Kahánek, barytonista Tomáš Král byl kvůli koncertu v Paříži omluven. Mezi kmotry nahrávky byla i vdova po dirigentu Jiřím Bělohávkovi Anna. Raritou nahrávky jsou zejména *Nové slovenské písně*, které nejsou tak známé jako ostatní cykly a vycházely dosud jen výběrově.

► Organizátoři hudebního festivalu *Smetanova Litomyšl* představili již koncem ledna podrobný program 61. ročníku, který se bude konat od 13. 6. do 7. 7. 2019. Přinese 41 pořadů a bude trvat 25 programových dní, čímž naváže na loňský jubilejní ročník. Nejrozsáhlejší bude operní řada s deseti tituly. „Ceníme si zejména ostravské *Lady Macbeth Mcenského újezdu*, *Her o Marii* z Brna a kanadské inscenace opery *Charlotte* Aleše Březiny“, řekl umělecký ředitel V. Stříteský. Z Ostravy přijede i muzikálový soubor s inscenací *Jesus Christ Superstar*. Magdalena Kožená vystoupí s koncertem barokních árií se souborem Collegium 1704. Pokračuje spolupráce s Českou filharmonií, která festival zahájí s dirigentem Jakubem Hrušou. V cyklu *Hvězdy operního nebe* se představí ruská sopranistka Olga Perepyatko s koncertem árií, přijede i Velký orchestr Čajkovského z Moskvy se svým šéfem Vladimírem Fedosejevem.

► Zuzana Růžičková, známá cembalistka a profesorka HAMU má od 14. 1. 2019 pamětní desku v rodné Plzni. Město ji umístilo na budově konzervatoře v Kopeckého sadech, kde po válce, po návratu

z koncentračního tábora, Růžičková studovala. Dílo klatovského sochaře Václava Fialy odhalil primátor Plzně Martin Baxa v den nedožitých 92. narozenin umělkyně. Zemřela v září 2017.

► 2. ročník hudebního festivalu Jakuba Jana Ryby začne letos 28. 4. zahajovacím koncertem v Rožmitále pod Třemšínem. Cílem festivalu je především prezentace Ryby jako renesanční osobnosti a umělce mimořádného talentu. Festival během 3. měsíců nabídne 5 koncertů, mši, odbornou konferenci a interpretační kurzy s workshopy. To vše na místech Rybova kraje: v Rožmitále pod Třemšínem, v barokním areálu Skalka v Mníšku pod Brdy, ve Starém Rožmitále a na zámku v Březnici. Závěrečný koncert se uskuteční v Praze, v chrámu sv. Mikuláše na Malé Straně. Na programu bude světová premiéra *Nešporních zpěvů*.

► Opera ND Praha se vedle tradičních titulů věnuje uvádění soudobých děl, především díky vlivům a zaměření současného uměleckého ředitele Petra Kofroně. Nová scéna nabízí divákům netradiční operní kousky. Světová premiéra 17. dubna 2019 – Petr Wajsar, Pavel Novotný: „Tramvestie“. Dirigent Richard Hein, režie, scéna, světelný design, video Marek Bureš.

► 5. 4. 2019 uvádí ND Praha: G. Verdi – *Requiem*. Dirigent J. Kyzlink, sólisté M. Miller, J. Sýkorová, A. Villari, J. Sulženko, sbor a orchestr ND Praha.

► Labutí mánie nepatří jen na jeviště. Pražské ND odstartovalo labutí horečku, která bude divákům navíc sloušet. Hitem sezony jsou labutě. Premiéru *Labutího jezera* v Praze doprovází i série krásných šperků z broušeného křišťálu, které připravila společnost Preciosa. Její designéři se podíleli na vzniku všech korunek a tiár užitých v inscenaci. Tato sada jedinečných ozdob vznikla dle návrhu kostýmního výtvarníka Josefa Jelínka, který *Labutí jezero* pro pražské ND „oblékl“. Z této spolupráce vznikla i sada šperků, které jsou nabízeny divákům. Jsou to náušnice pro dámy, pin s labutí do klopky saka v černé a bílé barvě pro pány. Další labutí inspirace se týká sešitu, který byl vytvořen ve spolupráci s Papelote. Jeho majitel si může zaznamenat své nápady, sny – poznámky v labutím záznamníku, který voní papírem, dotýká se baletu, ale i lidské duše – vždyť labuť je jejím symbolickým vyjádřením. Čajkovskij ji otiskl do not, tanečnice do svého tance a ten, kdo si něco napíše, na papír – papír s labutí.

► Díky laskavé podpoře Mecenášského klubu ND Praha se stal stálým hostem Baletu Praha světoznámý tanečník Daniel Camargo, přední sólista Het Naionale Ballet. Poprvé vystoupí 21. 4. 2019 v inscenaci *Timeless* choreografa George Balanchine.

► 74. ročník mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro se bude konat ve dnech 12. 5. – 4. 6. 2019 (www.festival.cz).

Ze světa

📖 Dagmar Pecková zahájila proslulý *Kurt Weill Fest*. Prestižní festival na počest skladatele Weilla se letos uskutečnil již po šestadvacáté, a to od 1. do 17. 3.. Festivalové akce zahrnují výstavy, přednášky a hudební představení v oblasti opery, klasické a současné hudby. Pořadatelem festivalu je Společnost Kurta Weilla. Letošní ročník tohoto mezinárodně ceněného festivalu zahájila revue *Wanted* české mezzosopranistky Dagmar Peckové, která vznikla v režii a výpravě bratrů Šimona a Michala Cabanů s kostýmy Simony Rybákové. Spolu s protagonistkou v ní vystupují barytonista Jiří Hájek, klavírista a dirigent Jan Kučera, Epoque Quartet & Orchestra a Miroslav Hloucal Jazz Band.

📖 Ivo Kahánek byl sólistou koncertu Bohuslava Martinů *Inkantace neboli Zařikávání*, který provedl 18. a 19. 1. 2019 s orchestrem Bamberger Symphoniker pod taktovkou Jakuba Hrůši v Bamberku. Inkantaci Kahánek již hrál za doprovodu BBC Symphony Orchestra na BBC Proms pod vedením Jiřího Bělohlávka nebo s Berlínskou filharmonií, v níž vystoupil (po Rudolfovi Firkušném jako teprve druhý Čech v historii) pod taktovkou Sira Simona Rattla. Záznam tohoto provedení Koncertu pro

klavír a orchestr č. 4 Inkantace vyjde společně s Koncertem pro klavír a orchestr g moll A. Dvořáka na podzim 2019 na CD u vydavatelství Supraphon.

📖 Orchester PKF – Prague Philharmonia vystoupil ve čtyřech z nejdůležitějších sálů Spolkové republiky Německo (berlínská Philharmonie, frankfurtská Alte Oper, mnichovský Gasteig a Kuppelsaal v Hannoveru). Doprovodil hvězdného tenoristu Jonase Kaufmanna, jehož partnerkami byly americká mezzosopranistka Kate Aldrichová a gruzínská mezzosopranistka Anita Rachovelishvili. Orchester hrál pod taktovkou německého dirigenta Jochena Riedera. Program nabídl ryze francouzský repertoár z alba *L'Opéra* z r. 2017, které Kaufmann natočil s mnichovským Bavorským státním orchestrem. Turné zahájil koncert 7. 2. 2019 v sále Berlínské filharmonie. „Jde o první rozsáhlejší koncertní spolupráci s Jonasem Kaufmannem. Turné je vyústěním předchozího úspěšného účinkování PKF např. s tenoristou Josephem Callejou nebo violoncellistou Danielem Müllerem – Scottem,“ říká ředitel PKF – Prague Philharmonia Radim Otépk.

📖 Vstupenky na Kaufmanna a Netrebko desetkrát dražší. Kde? Královská opera Covent Garden v Londýně, představení Verdiho *Opery Síla osudu*. Vstupenky na galerii za 125 liber byly v prodeji za 1 872 liber, do přízemí místo 570 liber stály 6 869 liber. Nabízel je onlinový prodejce Viagago, společnost založená v Londýně r. 2006, její klientela pokrývá víc než 160 zemí. Do přímého prodeje divadlo dalo jen 100 vstupenek (8 % celkového počtu). Ostatní vstupenky si mohli zakoupit přátelé Covent Garden, kteří si ročně platí 2 000 liber za privilegium přednostního nákupu vstupenek. *Síla osudu* pod taktovkou Sira Antonia Pappana je na programu 21. 3. – 22. 4. 2019. Všechna představení jsou vyprodána s výjimkou posledních dvou, kdy místo Netrebko a Kaufmanna vystoupí Ludmila Monastyrskaja a Yusif Eyvazov.

📖 Opera Bastille v Paříži je i 30 let po svém otevření považována za nejošklivější evropské divadlo. Francouzský prezident Francois Mitterand objednal začátkem 80. let její stavbu jako součást svých Velkých projektů (Pyramida před Louvrem, Vítězný oblouk v La Défense, Biblioéque Nationale, Ministerstvo hospodářství a financí). Opéra Bastille měla původně stát na předměstí Paříže (kde byla v r. 2015 otevřena nová Koncertní síň Jeana Nouvela), ale pak bylo zvoleno náměstí Bastille a datum otevření určeno na 200. výročí pádu slavné věznice. V 80. letech byla tato oblast převážně dělnická a předpokládalo se, že opera přivede do divadla nové mladé publikum. Stalo se. Ředitel S. Lissner si pochvaluje, že tato druhá operní budova v Paříži nabízí 2 700 míst a různorodou dramaturgii. Názory na vzhled jsou dodnes negativní (velká loď, nemocnice, plavecký stadion, letiště, vládní úřad...) „impozantní, ale šedivá, chladná, anonymní budova“. Ani místo nebylo vybráno šťastně. Dodnes je náměstí centrem demonstrací, které opernímu provozu nesvědčí, chronických dopravních zácp (26. 1. 2019 byla zrušena generálka na obnovenou premiéru *Rusalky*...).

Nabídky, informace – duben

Představení NdB v dubnu:

Opera:

Janáčkovovo divadlo: *Epos o Gilgamešovi/Didó a Aeneas*: 6. 4. 2019, 19 h.

Don Carlos: 7. 4. 2019, 17 h.

Rusalka: 10. 4., 13. 4. 2019, 19 h.

Hry o Marii: 15. 4., 16. 4. 2019, 19 h.

Faust a Markéta: 17. 4. 2019, 17 h.

La Gioconda: 26. 4., 28. 4. 2019, 19 h.

Mahenovo divadlo: *Così fan tutte*: 24. 4. 2019, 19 h.

Divadlo Reduta: *Papageno hraje na kouzelnou flétnu*. 12. 4., 13. 4. 2019, 11 h.

Balet:

Janáčkovovo divadlo: *Labutí jezero – Balet Gala*: 11. 4., 12. 4. 2019, 19 h.

Romeo a Julie: 27. 4., 29. 4. 2019, 19 h.

Mahenovo divadlo: *Black and White*: 7. 4. 2019, 17 h., 25. 4., 26. 4. 2019, 19 h.

Divadlo Reduta: *Choreografický ateliér* – premiéra projektu 5. 4. a 6. 4. 2019, 19 h.

Piazetta před Janáčkovým divadlem:

Open Class: 29. 4. 2019, 16 h.

Činohra:

Mahenovo divadlo: *Petrolejové lampy*: 2. 4. 2019, 19 h.

Něco za něco: 3. 4. 2019, 19 h.

Noc bláznů: 5. 4. 2019, 19 h.

Všelijaká koukátka: 6. 4., 7. 4., 12. 4., 14. 4. 2019, 10 h.

Milenci nebes: 6. 4. 2019, 19 h.

Kdo je pan Schmitt?: 10. 4. 2019, 19 h.

Apartmá v hotelu Plaza: 11. 4. 2019, 19 h.

Hledání ztraceného času: 12. 4. (prem.), 13. 4., 15. 4., 16. 4. 2019, 19 h.

Jánošík Revisited: 17. 4. 2019, 19 h.

Králova řeč: 18. 4. 2019, 19 h.

Ostrov pokladů: 27. 4. 2019, 15 h.

Perníková chaloupka: 28. 4. 2019, 10 h.

Marie Stuartovna: 28. 4. 2019, 17 h.

Saturnin: 30. 4. 2019, 19 h.

Divadlo Reduta: *Strach jíst duši*: 7. 4. 2019, 19 h.

Kmeny: 8. 4. 2019, 19 h.

Teror: 9. 4. 2019, 19 h.

Zázrak v černém domě: 14. 4. 2019, 19 h.

Improvozovna: 17. 4. 2019, 19 h.

Zemský ráj to na dohled?: 18. 4. 2019, 19 h.

Roky a kroky: 25. 4. 2019, 19 h.

Vévodkyně a kuchařka: 26. 4. 2019, 20 h.

Veroničin pokoj: 28. 4. 2019, 19 h.

Kámen a bolest: 29. 4. 2019, 19 h.

Věra: 30. 4. 2019, 19 h.

☛ Vyfoťte se # bezrozdílu: Ve foyer Mahenova divadla, Divadla Reduta a Janáčkova divadla najdete fotokoutky s vizuály kampaně # bezrozdílu společně s červenými divadelními sedačkami, které putovaly po různých místech nejen Brna, ale celé republiky. Pohodlně se usad'te a nechte se zvětšit s divadelní sedačkou ať už ve staré školní třídě, na břehu Vltavy nebo ve staré autobusové zastávce uprostřed polí.

☛ Tvůrčí tým „Hledání ztraceného času“ hledá pro inscenaci staré i nové porcelánové šálky na čaj, ideálně i s podšálkem. Pokud vám tedy doma nějaký ten šálek přebývá nebo se na něj na půdě zbytečně práší a byli byste rádi, kdyby se ještě daly nějak využít, můžete je přinést na vrátnici služebního vchodu do Mahenova divadla.

☛ V době velikonočních svátků, 15. a 16. dubna 2019, rozezvučí Janáčkovo divadlo hudba mimořádného díla Bohuslava Martinů *Hry o Marii*. Jsou to nejen velkolepé sbory v podání více než 200 účinkujících (sbor Janáčkovy opery NdB, Český akademický sbor, Dětský sbor Brno). Je to především výpověď o vnitřním boji mezi zlem a dobrem. V hlavních rolích čtyř středověkých příběhů o hříchu, pokání a vykoupení se představí Andrea Široká (Mariken), Daniela Straková – Šedrllová (Paskalina), Daniel Bambas (Vůdce hry), Igor Loškár (Dábel). Režie Jiří Heřman.

☛ *Labutí jezero – Balet Gala*. Na konci jarního bloku baletu *Labutího jezera* uvede Balet NdB 11. dubna 2019 v Janáčkově divadle, jako každý rok ve spolupráci s Festivalem Ruská kultura v České republice, hostující baletní hvězdy z Mariinského divadla v Sankt Petěrburgu a Velkého divadla v Moskvě – sólisté Oksana Skorek a Danis Rodkin.

☛ Hvězdní hosté v obnovené premiéře *Labutího jezera*: 19. a 22. února se v roli Odetty – Odilie představila první sólistka baletu milánské La Scaly Martina Arduino, v roli prince Maxim Chashchegorov. Svým uměleckým výkonem ozdobil představení 19. března první sólista Royal Balletu v Londýně Vadim Muntagirov. Partnerkou mu byla první sólistka Baletu NdB Eriko Wakizono.

☛ V Letohrádku Mitrovských čeká návštěvníky do 28. 4. 2019 asi padesát legendárních kostýmů princezen, princů i padouchů z nejznámějších českých filmových pohádek z Barrandova. Na panelech si přečtou zajímavosti o natáčení a informace o leckdy pohnutých osudech hlavních představitelů. Do dolní části letohrádku se přestěhovalo peklo (*Hrátky s čertem, S čerty nejsou žerty...*). Interaktivním prvkem je kouzelné mluvící zrcadlo na motivy *Sněhurky* bratří Grimmů a hlavně její první animovaná adaptace od Walta Disneye z r. 1937. Výstava je přístupná denně kromě pondělí

(www.letohradekbrno.cz).

☛ 14. – 28. 4. 2019 – Velikonoční festival duchovní hudby: Začíná v katedrále sv. Petra a Pavla „*Nova et vetera*“ – chorální zpěvy Svatého týdne. Účinkují Schola Gregoriana Pragensis (David Eben), Ars Brunensis (Dan Kalousek), Filharmonie Brno (Dennis R. Davies). Končí v Besedním domě: „*Brány pekla prolomeny*“ – J. S. Bach: *Velikonoční oratorium* (Czech Ensemble Baroque – Roman Válek).

☛ Symbolicky na Mezinárodní den žen 8. března 2019 uvedlo Divadlo Husa na provázku světovou premiéru původní veršované hry na novozákonní námět z pera dramatika Milana Uhdeho s hudbou Miloše Štědrone „*Mariina volba*“.

☛ Ve dnech 24. 4. – 27. 4. 2019 se uskuteční XXI. Mezinárodní Schubertova soutěž pro klavírní dua, *Jeseník 2019*. Založena byla v r. 1978 Věrou a Vlastimilem Lejskovými a Aloisem Složilem v kraji, z něhož vzešel rod Franze Schuberta.

☛ Festival *Divadelní svět Brno 2019* je významnou mezinárodní přehlídkou, která svým rozsahem patří mezi tři největší divadelní festivaly v ČR. NdB spolupracuje na přípravách festivalu, který se pod titulem „*Evropský sen*“ uskuteční ve dnech 23. – 28. května 2019.

☛ *Dance Brno 2019* – Mezinárodní taneční festival 7. 5. – 24. 6. 2019. Letošní ročník festivalu navazuje na loňský projekt *Dance Brno 100* a více než čtvrt století v Brně uváděný a Baletem NdB

pořádaný *Tanec Brno*. Aktuální ročník představí jeden z předních souborů Pobaltí – Litevský národní balet. Ten v programu doplní Slovinský balet národního divadla v Mariboru a jako českého zástupce diváci uvidí balet Jihočeského divadla v Č. Budějovicích. Program bude složený převážně z neoklasických a současných choreografií.

Vážení a milí přátelé,

věříme, že už jste si vybrali z bohaté nabídky našich divadel, že jste ve zdraví přežili přechod ze zimního času na letní a těšíte se na velikonoční svátky. Díky pevně zakořeněné tradici se slaví křesťanské svátky, ale dodržují se i zvyky, které sahají do dob pohanských. Udržování tradice v rodinách je jedním z nejvhodnějších způsobů, jak nezapomenout na mnohé pěkné a užitečné, na všechno to, co se vytvářelo dávno před námi. Členové výboru SPNdB Vám přejí pěkné rozkvetlé voňavé jaro a spoustu krásných zážitků s kulturou i v přírodě.

Jana Veselá

Použité zdroje:

Malá encyklopedie české opery	DIVA – březen, duben
Malá encyklopedie hudby	ND Praha – měsíčník
Osobnosti světové hudby	Katalogy NdB a Praha 2019/20
Postavy brněnského jeviště	Oxfordský slovník opery
Hudební rozhledy	Harmonie
Denní tisk a internet	

Uzávěrka Zpravodaje dne: 30. března 2019

Neprodejné. Zpravodaj vydává Spolek přátel NdB, Jugoslávská 652/98, Brno, IČ 48510777 pro vnitřní potřebu.